

5.1. VİKTORYA DÖNEMİ İNGİLİZ TOPLUMU VE ŞİİRİ

Özlem AYDIN ÖZTÜRK¹

Eski öldü ama ne yazık ki onun yerine Yeni gelmiyor;

Zaman hâlâ Yeni 'yle sancılar içinde.

~Thomas Carlyle²

Giriş

‘Viktorya Dönemi’ adını 1837 ile 1901 yılları arasında tahtta hüküm sürmüş olan Kraliçe Victoria’dan almaktadır. Bu dönem, dünya tarihindeki en önemli olaylardan biri olarak kabul edilen ve “İnsan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından, makine gücünün dayalı olduğu üretim tarzına geçiş” (Berkaş & Oraklıgil 112) olarak tanımlanan ‘Endüstri Devriminin’ zirveye ulaştığı ve İngiltere’nin dünya çapında büyük bir güç haline geldiği döneme denk gelmektedir. İngiltere’de gerçekleşen Endüstri devrimi, tarım toplumunu çok hızlı bir şekilde sanayi toplumuna dönüştürmüştür. Bu dönemde İngiltere’nin birçok önemli sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlere sahne olmasından dolayı, Victoria dönemini modern toplumun temellerinin atıldığı bir değişim ve dönüşüm çağı olarak nitelendirmek yanlış olmaz. Endüstrileşme ile birlikte ülkede buharlı makinaların kullanıldığı fabrikalar yaygınlaşmış, bu da üretim süreçlerini dönüştürerek üretimin hızlanması ve artmasına yol açmıştır. Özellikle tekstil endüstrisi, demir ve çelik üretimi ve kömür madenciliği gibi sektörlerde büyük bir gelişim yaşanmıştır. Hatta İngiltere’nin endüstriyel dönüşümünde kilit bir rol oynamış olan bu sektörler, belirtilen dönemde

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, İngiliz Dili ve Edebiyatı AD., aydin@beun.edu.tr ORCID iD: 0000-0003-3122-6582

² The Old has passed away, but alas, the New appears not in its stead; the Time is still in pangs of travail with the New.

bağlı olarak ortaya çıkan “endüstrileşme bir ilerle mi yoksa gerileme mi?” ve kadının toplumdaki yeri, rolü ve üzerindeki yasal, ekonomik ve eğitimsel kısıtlamaları ele alan “kadın sorunsalı” konularını ele almalarının yanı sıra çok hızlı bir değişimle başa çıkmakta zorlanan toplumun melankolik bakış açısını da aktararak eserlerinde bu çağın ruhunu yansıtmıştır.

Kaynaklar

- Allen Robert C. *The British Industrial Revolution in Global Perspective*. Cambridge: Cambridge UP, 2009. Basım.
- Arnold, Matthew. “Isolation. To Marguerite.” *The Norton Anthology of English Literature*. Eds. Stephen Greenblatt ve M. H. Abrams. 8. Baskı. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- Bağçeci, Y. “İngiltere’de Sanayi Devrimi ve Luddist Başkaldırı (1811-1813).” *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies* 79 (2020): 355-373. Basım.
- Berktaş, S. & Dimli Oraklıbel, R. “Sanayi Devrimi ile Gelen Değişim: İş Bölümü ve Yabancılaşma.” *Atlas Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.6 (2021): 112-121. Basım.
- Browning, Elizabeth Barrett. “The Cry of the Children”. *The Norton Anthology of English Literature*. Eds. Stephen Greenblatt ve M. H. Abrams. 8. Baskı. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- . “Aurora Leigh.” *The Norton Anthology of English Literature*. (8th ed.) Eds. Stephen Greenblatt ve M. H. Abrams. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- Davies, Norman. *Avrupa Tarihi: Doğu’dan Batı’ya, Buz Çağı’ndan Soğuk Savaş’a, Ural-lar’dan Cebelitarık’a Avrupa’nın Panoraması*. Çev. Ed. Mehmet Ali Kılıçbay. Ankara: İmge Kitabevi, 2006. Basım.
- Gülbeke, Tamer. “Önsöz.” *Enoch Arden*. Alfred Lord Tennyson. İstanbul: Vakıfbank Kültür Yayınları, 2018. Basım.
- Greenblatt, Stephen and M. H. Abrams. *The Norton Anthology of English Literature*. 8. Baskı. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- İstanbulluoğlu, Derya. “19. Yüzyılda Kral Arthur Efsanesi’nin Ele Alınışı ve Görsel Sanatlarda Temsili.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: T.C. İstanbul Üniversitesi, 2019.
- Koyuncu, Derviş T. “Bir Dönüşümün Başlangıç Hikâyesi: Kara Elmas ve Endüstri Devrimi.” *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 22.2 (2020): 1021-1042. Web. 2 Ekim 2023.
- Morgan, Kenneth. *The Birth of Industrial Britain 1750-1850*, Londra ve New York: Routledge, 2013. Basım.
- Öztürk, Erkam. “Viktorya Döneminde Bir Başkent: Londra.” *Fihrist*, Web. 11 Kasım 2023.
- Sarı, Merve. “‘Remember Jenny’: Representation of *The Fallen Woman* Through Male Gaze in Dante Gabriel Rossetti’s ‘Jenny.’” *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 16.3 (2018): 357-374. Web. 16 Kasım 2023.
- Tecimen, Oğuz. “Ulysses’i Yeniden Söylemek.” *Kitaplık* 167. Mayıs – Haziran 2013 (167). Basım.
- Tennyson, Alfred Lord. “The Lotos-Eaters.” *The Norton Anthology of English Literature*. Eds. Stephen Greenblatt ve M. H. Abrams. 8. Baskı. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- . “Ulysses”. *The Norton Anthology of English Literature*. (8th ed.) Eds. Stephen Greenblatt and M. H. Abrams. New York: W.W. Norton, 2006. Basım.
- Urgan, Mina. *İngiliz Edebiyatı Tarihi*. 6. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınlar, 2010. Basım.